
Spis treści

Wprowadzenie	XI
Wykaz skrótów	XIII
Otępienie	
<i>Andrzej Szczudlik, Tadeusz Parnowski</i>	1
Kryteria diagnostyczne otępienia według ICD-10	3
Kryteria diagnostyczne otępienia według DSM-IV	4
Kryteria diagnostyczne otępienia według NIA/AA	6
Nasilenie otępienia	8
Rekomendacje	9
Piśmiennictwo	9
Ocena zaburzeń funkcjonowania poznawczego	
<i>Anna Barczak, Agnieszka Gorzkowska, Aleksandra Klimkowicz-Mrowiec</i>	11
Funkcje poznawcze	11
Ocena funkcjonowania poznawczego	14
Diagnostyka przesiewowa	16
Badanie neuropsychologiczne	18
Badanie neuropsychologiczne w łagodnych zaburzeniach poznawczych	22
Badanie neuropsychologiczne w otępieniu	23
Rekomendacje	26
Piśmiennictwo	27
Jakość życia pacjentów z otępieniem	
<i>Tomasz Gabryelewicz</i>	30
Piśmiennictwo	33

Neuroobrazowanie w otępieniach

<i>Rafał Motyl</i>	34
Neuroobrazowanie w chorobie Alzheimera	35
Diagnostyka różnicowa otępień	37
Rekomendacje	38
Piśmiennictwo	38

Diagnostyka różnicowa otępienia

<i>Joanna Siuda, Grzegorz Opala</i>	41
---	----

Łagodne zaburzenia poznawcze

<i>Tomasz Gabryelewicz</i>	50
Pozycja nozologiczna MCI	51
Biomarkery	53
Postępowanie terapeutyczne	55
Podsumowanie	56
Piśmiennictwo	56

Choroba Alzheimera – rozpoznawanie

<i>Maria Barcikowska</i>	58
Epidemiologia	58
Czynniki ryzyka	58
Etiopatogeneza	60
Kryteria diagnostyczne	61
Przebieg kliniczny	67
Badanie neuropsychologiczne w chorobie Alzheimera	70
Objawy neurologiczne	71
Objawy psychiatryczne	71
Badania dodatkowe w AD	72
Biomarkery	73
Badanie genetyczne	73
Markery biochemiczne	74
Rozpoznanie różnicowe	75
Otępienie naczyniopochodne (VaD) i mieszane (MIXED)	75
Otępienie z ciałami Lewy'ego (DLB)	76
Otępienie czołowo-skroniowe	76
Choroba Creutzfeldta-Jakoba	77
Zespół Hakima	78
Piśmiennictwo	78

Choroba Alzheimera – leczenie

<i>Tomasz Sobów, Iwona Kłoszewska</i>	82
Zasady ogólne	83

Farmakoterapia zaburzeń funkcji poznawczych w AD	
<i>Tomasz Sobów</i>	85
Inne leki w objawowej farmakoterapii AD	90
Farmakologiczne metody wpływu na progresję choroby Alzheimera	91
Rekomendacje	91
Piśmiennictwo	92
Farmakologiczne leczenie zaburzeń zachowania, zaburzeń psychotycznych i zaburzeń nastroju w chorobie Alzheimera	
<i>Iwona Kłoszewska</i>	94
Pobudzenie w otępieniu	95
Zasady postępowania	95
Grupy leków psychotropowych stosowanych w pobudzeniu u chorych z otępieniem	95
Klasyczne leki przeciwpsychotyczne	95
Leki przeciwpsychotyczne nowej generacji	96
Leki anksjolityczne	98
Leki przeciwpadaczkowe	98
Inhibitory cholinesterazy	98
Trazodon	99
Depresja u chorych z otępieniem	99
Zaburzenia psychotyczne	100
Zaburzenia snu	101
Rekomendacje	101
Piśmiennictwo	103
Niefarmakologiczne postępowanie w otępieniu	
<i>Iwona Kłoszewska</i>	106
Postępowanie niefarmakologiczne w zaburzeniach zachowania w chorobie Alzheimera	107
Rekomendacje	108
Piśmiennictwo	108
Otępienie z ciałami Lewy'ego	
<i>Tomasz Gabryelewicz, Anna Pfeffer</i>	109
Epidemiologia	109
Obraz kliniczny	109
Rozpoznawanie DLB	113
Rekomendacje	113
Piśmiennictwo	114

Otępienie w chorobie Parkinsona

<i>Jarosław Sławek, Tomasz Gabryelewicz</i>	115
Kryteria rozpoznania	116
Etiopatogeneza	119
Postępowanie	119
Rekomendacje	121
Piśmiennictwo	121

Zwrodnienie czołowo-skroniowe

<i>Anna Pfeffer, Iwona Kloszewska</i>	123
Obraz neuropatologiczny	123
Epidemiologia	124
Badania genetyczne	124
Obraz kliniczny	125
Otępienie czołowo-skroniowe – wariant czołowy (fvFTD)	125
Otępienie semantyczne (tvFTD)	126
Postępująca afazja bez płynności mowy (PA)	126
Objawy neurologiczne	126
Kryteria kliniczne	127
Kryteria kliniczne dla FTD [McKhann i wsp., 2001]	127
Badania diagnostyczne	128
Badania neuroobrazowe	128
Badanie neuropsychologiczne	129
Różnicowanie	129
Otępienie naczyniopochodne	130
Piśmiennictwo	130

Leczenie otępień czołowo-skroniowych

<i>Iwona Kloszewska</i>	132
Rekomendacje	134
Piśmiennictwo	134

Otępienie naczyniopochodne

<i>Andrzej Szczudlik, Rafał Motyl, Tadeusz Parnowski</i>	136
Wprowadzenie	136
Kryteria diagnostyczne otępienia naczyniopochodnego	137
Obraz kliniczny otępienia naczyniowego	139
Otępienie wielozawłowe	140
Niedokrwienne otępienie podkorowe	140
Kryteria diagnostyczne naczyniopochodnych zaburzeń poznawczych	141
Profilaktyka otępienia naczyniopochodnego	143
Leczenie objawowe	145
Rekomendacje	146
Piśmiennictwo	147

Organizacja opieki nad chorym z otępieniem

<i>Alicja Klich-Rączka</i>	149
Rola lekarza	149
Rola pielęgniarki	150
Rola pracownika socjalnego	150
Rola opiekuna	150
Przystosowanie domu	152
Pomoc finansowa	153
Opieka instytucjonalna	154
Organizacje alzheimerowskie	155
Rekomendacje	155
Piśmiennictwo	156

Ogólnomedyczna opieka nad pacjentem z otępieniem

<i>Tomasz Grodzicki, Alicja Klich-Rączka</i>	157
Problemy ogólne	157
Diagnostyka	157
Terapia	159
Postępowanie w najczęstszych schorzeniach	159
Nadciśnienie tętnicze	159
Niewydolność serca	160
Cukrzyca	160
Powikłania zatorowo-zakrzepowe	161
Zapalenie płuc i dróg moczowych	161
Niesprawność i upadki	163
Ryzyko związane z hospitalizacją	164
Rekomendacje	165
Piśmiennictwo	166

Prawne aspekty otępienia

<i>Jerzy Pobocha</i>	167
Rekomendacje	174
Piśmiennictwo	174

Współpraca między opiekunem chorego z otępieniem a lekarzem

<i>Andrzej Potemkowski</i>	176
Rekomendacje	179
Piśmiennictwo	180

Ogólne rekomendacje dotyczące rozpoznawania i leczenia zespołów otępiennych

<i>Tomasz Sobów</i>	181
-------------------------------	-----

Polecane piśmiennictwo	183
Załącznik nr 1 Test rysowania zegara – wersja według Sunderlanda (1989)	185
Załącznik nr 2 Ankieta dotycząca sprawności funkcji poznawczych u osób w starszym wieku	186
Załącznik nr 3 Wybór testów (narzędzi badawczych) oceniających określone funkcje (procesy) poznawcze	190
Załącznik nr 4 Tabele korekty wyników MMSE	192
Załącznik nr 5 Kryteria kliniczne rozpoznawania choroby Alzheimera według NINCDS-ADRDA	193
Załącznik nr 6 Przydatność markerów biologicznych w różnych kategoriach diagnostycznych rozpoznania otępienia w AD	195
Załącznik nr 7 Wytyczne EFNS dotyczące rozpoznawania i leczenia choroby Alzheimera	196
Załącznik nr 8 Skala Clinical Dementia Rating (CDR)	207
Załącznik nr 9 Kryteria kliniczne dla FTD, afazji postępującej bez płynności mowy i otępienia semantycznego	209
Załącznik nr 10 Kryteria kliniczne dla otępienia czołowo-skroniowego według Lund and Manchester Group	213
Załącznik nr 11 Wskaźnik ischemiczny Hachńskiego (Hachinski Ischemic Score, 1975)	215
Załącznik nr 12 Kryteria diagnostyczne otępienia naczyniopochodnego wg NINDS-AIREN (National Institute for Neurological Disorders and Stroke with the Association Internationale pour la Recherche et l'Enseignement en Neurosciences)	216
Załącznik nr 13 Kryteria diagnostyczne naczyniopochodnego otępienia podkorowego (<i>subcortical ischaemic vascular dementia</i>)	218
Załącznik nr 14 Wzór wniosku o ubezwłasnowolnienie	220
Załącznik nr 15 Organizacje alzheimerowskie w Polsce	222